

Sygn. akt: I C 724/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tucholi I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Jankowska
Protokolant:	sekr. sądowy Sylwia Glazer

po rozpoznaniu w dniu 07 stycznia 2016 r. w Tucholi na rozprawie

sprawy z powództwa **A. D.**

przeciwko M. J.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego M. J. na rzecz powoda A. D. kwotę 7.000,00 zł (siedem tysięcy 00/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.04.2012 r. do dnia zapłaty,
- 2) zasądza od pozwanego M. J. na rzecz powoda A. D. kwotę 250,00 zł (dwieście pięćdziesiąt 00/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- 3) zasądza od pozwanego M. J. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 137,06 zł (sto trzydzieści siedem 06/100 złotych) tytułem kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód A. D. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. J. kwoty 7.000, 00 zł wraz ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w czerwcu 2011 roku powód zawarł z pozwanym ustną umowę sprzedaży samochodu marki R. (...) za kwotę 10.000, 00 zł. Pozwany wydał samochód powodowi, który udał się nim do pracy do F.. Strony ustaliły, że powód uiszczy pozwanemu cenę sprzedaży po powrocie z zagranicy. W drodze do F. samochód uległ awarii, a powód naprawił go na swój koszt. Pozwany z tego względu obniżył ceny sprzedaży pojazdu do kwoty 9.000, 00 zł. Powód na poczet ceny samochodu przekazał pozwanemu za pośrednictwem swej matki kwotę 4.000, 00 zł, a później w październiku 2011 roku osobiście kwotę 3.000, 00 zł. Po kolizji powód odstawił uszkodzony samochód do mechanika, który naprawił go za kwotę 1450, 00 zł. Powód nie odebrał pojazdu po naprawie, wobec czego pozwany poinformował go o zamiarze sprzedaży samochodu mechanikowi, na co powód wyraził zgodę. W kwietniu 2012 roku powód dowiedział się, że samochód faktycznie został sprzedany przez pozwanego mechanikowi, co zdaniem powoda, oznacza, iż pozwany winien zwrócić mu uiszczoną kwotę 7.000, 00 zł. Skierowane przez powoda do pozwanego wezwania do zapłaty tej kwoty okazało się bezskuteczne, wobec czego pozew jest uzasadniony. Pozwany na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2015 r. (k. 29v) przyznał, że zawarł z powodem ustną umowę sprzedaży samochodu R. (...) za kwotę 10.000, 00 zł. Termin zapłaty ustalony został na koniec lipca 2011 r., zaś pierwszą część ceny sprzedaży w wysokości 4.000, 00 zł pozwany otrzymał w sierpniu 2011 r. W październiku 2011 r. pozwany po monitach otrzymał kolejne 3.000, 00 zł. Pozwany

przyznał, że z powodu uszkodzenia zgodził się obniżyć cenę pojazdu do kwoty 9.000, 00 zł. Potwierdził, że sprzedał samochód innej osobie za kwotę 3.000, 00 zł, albowiem powód porzucił pojazd u mechanika. Jednocześnie pozwany wskazał, że za okres korzystania z samochodu przez powoda, czyli 290 dni wystawił fakturę na kwotę 8.917, 50 zł uznając, że pojazd został wynajęty. Na rozprawie w dniu 7 stycznia 2016 r. obie strony zgodnie przyznały, iż celem ich umowy była sprzedaż samochodu pozwanego powodowi.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W kwietniu 2011 r. pozwany jako sprzedający zawarł z powodem jako kupującym ustną umowę sprzedaży samochodu osobowego marki R. (...). Cena sprzedaży wynosiła 10.000, 00 zł. Pozwany wydał powodowi samochód z dowodem rejestracyjnym w dniu zawarcia umowy, albowiem powód następnego dnia wyjeżdżał do F. do pracy. Strony uzgodniły, że zapłata ceny sprzedaży nastąpi po powrocie powoda z zagranicy, ale termin jej płatności nie został jednoznacznie ustalony. W drodze do F. doszło w samochodzie do awarii pompy paliwa. Powód naprawił usterkę na własny koszt. Pozwany po uzyskaniu tej informacji od matki powoda zgodził się z tego względu obniżyć cenę sprzedaży do kwoty 9.000, 00 zł. W sierpniu 2011 r. matka powoda uiściła na rzecz pozwanego kwotę 4.000, 00 zł na poczet ceny, a w październiku 2011 r. po kilkukrotnych wizytach pozwanego w domu rodzinnym powoda, ten osobiście przekazał pozwanemu kwotę 3.000, 00 zł. Wcześniej pozwany odebrał od powoda dowód rejestracyjny samochodu. Z powodu uszkodzenia samochodu w kolizji z udziałem powoda konieczna była naprawa samochodu. Pojazd został przez powoda odstawiony do warsztatu mechanicznego prowadzonego przez M. M.. Koszt naprawy auta wyniósł 1450, 00 zł. Powód nie zapłacił tej kwoty tłumacząc się brakiem pieniędzy. Z tego powodu nie odebrał samochodu po naprawie. Wówczas pozwany poinformował powoda o zamiarze zbycia pojazdu M. M., na co powód się zgodził, oczekując jednak zwrotu przez pozwanego wpłaconych wcześniej pieniędzy. Pozwany w kwietniu 2012 r. zawarł więc z M. M. umowę sprzedaży przedmiotowego samochodu za kwotę 2.000, 00 zł. Pomimo wezwania do zapłaty pozwany nie zwrócił powodowi wpłaconej kwoty 7.000, 00 zł.

Dowód: zeznania świadka E. J. – k. 33, zeznania świadka B. M. – k. 33v, zeznania świadka M. M. – k. 34, zeznania powoda – k. 38, zeznania pozwanego – k. 38v-39

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgodne i wzajemnie uzupełniające się zeznania świadków i stron. Powyższe środki dowodowe nie zostały podważone przez strony, a Sąd nie znalazł żadnych podstaw, by czynić to z urzędu, tym bardziej, że treść zeznań przesłuchanych w sprawie osób nie zawierała żadnych sprzeczności ani oczywistych nielogiczności. W niniejszej sprawie powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 7.000, 00 zł tytułem uiszczonej części ceny sprzedaży samochodu marki R. (...). Powód wskazał, że pozwany nie wywiązał się z umowy, albowiem ostatecznie sprzedał powyższy pojazd innej osobie, nie dokonując powodowi zwrotu wpłaconej kwoty. Pozwany co do zasady nie zaprzeczył tym twierdzeniom, uzasadniając jednak swe postępowanie faktem opóźnienia w zapłacie przez powoda reszty ceny sprzedaży. Dla zwolnienia się z ewentualnego obowiązku zwrotu kwoty dochodzonej pozwem, pozwany przedstawił do potrącenia kwotę 8.917, 50 zł jako należność z tytułu najmu przedmiotowego pojazdu. Dla oceny zasadności roszczeń powoda oraz zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia konieczne było w pierwszej kolejności ustalenie, jaką umowę strony w rzeczywistości zawarły – sprzedaży czy najmu samochodu. Zgodnie z art. 535 § 1 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Według zaś art. 659 § 1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Biorąc pod uwagę treść powyższych regulacji oraz odnosząc je do ustalonego w sprawie stanu faktycznego nie budzi wątpliwości, iż zawarta przez strony umowa zawierała wszystkie przedmiotowo istotne elementy konstrukcyjne niezbędne do jej zakwalifikowania jako umowy sprzedaży. Umowa ta określała zarówno przedmiot tej czynności prawnej, jak i jego cenę, przy czym termin jej zapłaty nie został ustalony na konkretny dzień. Wskazać jednak należy, że choć spełnienie świadczenia pieniężnego, czyli uiszczenie ceny sprzedającemu jest bezsprzecznie podstawowym obowiązkiem kupującego, to jednak określenie terminu jej zapłaty nie należy do elementów przedmiotowo istotnych umowy sprzedaży. Jak bowiem wskazuje art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do

wykonania. W niniejszej sprawie pozwany wyraził zgodę na uiszczenie ceny przez powoda w terminie późniejszym, co nastąpiło częściowo w sierpniu 2011 roku oraz w październiku 2011 roku. W realiach analizowanej sprawy nie ma więc jakichkolwiek podstaw do wątpienia, iż zamiarem stron było dokonanie zbycia własności pojazdu przez pozwanego na rzecz powoda. Wynika to jasno z zeznań stron oraz świadków. Umowa sprzedaży rzeczy oznaczonej co do tożsamości, jaką w sprawie był samochód marki R. (...), ma charakter umowy konsensualnej. Do przeniesienia własności przedmiotu umowy dochodzi zatem na podstawie samego porozumienia stron, a wydanie rzeczy i zapłata ceny są przejawami wykonania umowy. Strony mogą zamieścić w umowie sprzedaży zastrzeżenie, że własność zbywanego przedmiotu przechodzi na nabywcę później, na przykład dopiero z chwilą zapłaty całości ceny. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż treść umowy sprzedaży nie zawierała takiego zastrzeżenia. Jak bowiem wskazał sam pozwany, wydał samochód powodowi przed jego wyjazdem do F., co potwierdza, iż własność sprzedawanego samochodu przeszła na powoda już z datą zawarcia przez strony tej umowy, a nie później. Skutkuje to w konsekwencji przyjęciem, że powód w lipcu 2011 roku stał się właścicielem tego samochodu, zaś wydanie rzeczy czy też późniejsza zapłata części ceny były zdarzeniami będącymi wyłącznie przejawem jej wykonania. W tej sytuacji wystawienie przez pozwanego faktury na kwotę 8.917, 50 zł ze wskazaniem, iż dotyczy ona wierzytelności z tytułu najmu przedmiotowego samochodu przez powoda ocenić należy jako czynność wyłącznie pozorną, gdyż jej jedynym celem było uwolnienie pozwanego od ewentualnego obowiązku zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. W żadnym momencie zamiarem stron nie było bowiem oddanie samochodu pozwanego do używania powodowi za zapłatą określonego czynszu w pieniądzu, ale definitywne przeniesienie własności tego pojazdu na rzecz powoda za zapłatą ustalonej ceny na rzecz pozwanego. Zarzut potrącenia zgłoszony przez pozwanego jest więc bezskuteczny jako wynikający z nieistniejącej czynności prawnej. Uznanie, iż strony złożyły zgodne oświadczenia woli o kupnie przez powoda i sprzedaży przez pozwanego określonej rzeczy ruchomej oznacza, że są one związane umową sprzedaży i mogą wzajemnie domagać się jej wykonania. Do umowy sprzedaży jako umowy wzajemnej ma więc zastosowanie przepis art. 488 § 1 k.c., zgodnie z którym świadczenia stron powinny być spełnione jednocześnie, chyba że z umowy, z ustawy albo z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu wynika, iż jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia. W sprawie nie było kwestionowane, że świadczenie pozwanego, czyli wydanie samochodu, miało wyprzedzić świadczenie powoda, czyli zapłatę ceny. Jeśli zatem powód nie wywiązał się w całości ze swego obowiązku, to pozwany mógł skorzystać z uprawnień przewidzianych w sytuacji, gdy druga strona umowy wzajemnej popada w zwłokę lub opóźnienie. W oparciu o art. 491 § 1 k.c. pozwany mógł zatem wyznaczyć powodowi odpowiedni dodatkowy termin do wykonania umowy z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniony do odstąpienia od umowy. Mógł również bądź bez wyznaczenia terminu dodatkowego, bądź też po jego bezskutecznym upływie żądać wykonania zobowiązania i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki. Z materiału dowodowego wynika, iż pozwany wielokrotnie bezskutecznie domagał się od powoda zapłaty reszty ceny sprzedaży. Ostatecznie pozwany wydał samochód innej osobie za zapłatą kwoty 2.000, zł, czyli różnicy między ceną sprzedaży ustaloną z powodem a przez powoda uiszczoną. Takie zachowanie pozwanego ocenić należy jako odstąpienie od umowy sprzedaży zawartej z powodem, na które ten, jak sam wskazał w pozwie, wyraził zgodę. W wyniku tego odstąpienia własność samochodu przeszła na powrót na pozwanego i dzięki temu mógł on później skutecznie zawrzeć z M. M. kolejną umowę sprzedaży tego pojazdu za kwotę 2.000, 00 zł. W odniesieniu do powoda obowiązkiem pozwanego jako strony odstępującej od umowy wzajemnej było zaś – jak wynika z art. 494 § 1 zd. 1 k.c. – dokonanie zwrotu wszystkiego, co otrzymał od niego na mocy umowy, a powód obowiązany był to przyjąć. Świadczeniem otrzymanym przez pozwanego od powoda w wykonaniu umowy sprzedaży była dochodzona pozwem kwota 7.000, 00 zł uiszczona na poczet ceny sprzedaży samochodu. Skoro zatem pozwany mimo wezwania przez powoda nie dokonał jej zwrotu, uznać należy, że żądanie pozwu jest uzasadnione i z tego względu kwotę tę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda w oparciu o art. 494 § 1 zd. 1 k.c. w zw. z art. 455 § 1 k.c. (pkt. 1 wyroku) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 kwietnia 2012 r. jako datą następującą po terminie spełnienia świadczenia wyznaczonym dla pozwanego przez powoda w wezwaniu do zapłaty z dnia 16 kwietnia 2012 r. (k. 9). O kosztach procesu (pkt. 2 wyroku) Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu w oparciu o art. 98 § 1 i 2 k.p.c., zgodnie z którymi strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, przy czym do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez pełnomocnika nie będącego adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się m. in. koszty sądowe. Na koszty te złożyła się poniesiona przez powoda opłata od pozwu w kwocie 250 zł. Rozstrzygnięcie o kosztach

sądowych, czyli wydatkach w postaci kosztów podróży świadków wypłaconych tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt. 3 wyroku) Sąd oparł o art. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.